

Osloungdommens Frivillighetsmelding 2022

Er det plass til oss?

UngOrg 2022
www.ungorg.no

Takk til alle våre medlemmer som har
hjulpet oss med innhold til rapporten!

Rapporten er skrevet av Ingvild Husby
Halderaker og Victoria Johanne Opheim
Galåen.

UNGorg

Innhold

- 4** Forord
- 5** Om UngOrg
- 6** Siden sist
- 7** Innledning
- 9** Forskriften, instruksen og klagemuligheter
- 14** Dialog med skolene
- 19** Nøkkeltall
- 22** Behov og opplevelser
- 25** Våre anbefalinger
- 30** Utvalgte svar

Forord

Da vi lanserte *Osloulungdommens frivillighetsmelding* i fjor, trodde jeg at 2021 skulle bli året hvor den unge frivilligheten fikk begynne å bygge seg opp igjen. Forhåpentlig fikk noen gjort det, men for mange var 2021 bare en fortsettelse på 2020. Flere organisasjoner sliter fortsatt med det vi løftet frem i fjorårets melding: Manglende rekrutteringsgrunnlag og få tillitsvalgte og frivillige.

Det er vanskelig å bygge opp den unge frivilligheten uten plasser å møtes og arenaer å drive med rekruttering. Dette har vi merket under nedstengingen, men også under gjenåpningen, når den unge frivilligheten har slitt med å finne lokaler for å drive med sine aktiviteter.

Allerede før pandemien visste vi at flere organisasjoner hadde dårlige erfaringer med å låne lokaler av de kommunale skolene i Oslo. Derfor bestemte vi i UngOrg oss for å kartlegge hvordan skolene forholder seg til utlån. For helheten kunne jo ikke være så ille som de kjipe enkeltopplevelsene. Eller?

Det viste seg at det stod omtrent så dårlig til med utlån av lokaler som ryktene tilsa. Jeg innså mer og mer at dette er en viktig rapport å skrive, og det er viktig at politikerne ser hvordan ståa faktisk er.

I år er det frivillighetens år. I tillegg til å løfte og feire frivilligheten i 2022, må vi ta tak i det som holder frivilligheten tilbake. 2022 må bli året der tilgang på lokaler for den unge frivilligheten går fra store ord og løfter, til handling.

Victoria J. O. Galåen
Styreleder i UngOrg

Om UngOrg

UngOrg er en paraplyorganisasjon for barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo. Vi har som hovedmål å bedre barn og unges situasjon, og medbestemmelse over eget liv. For å kunne gjøre dette, har vi sett at det er viktig med en helhetlig tilnærming til barn og unge. I tillegg til å jobbe for å styrke de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene, har vi også to avdelinger som er del av UngOrg: UngMed og UngInfo.

UngMed jobber for å sikre reell politisk medbestemmelse for barn og unge, og UngInfo arbeider for å gi ungdom tilgang på tilrettelagt informasjon og veiledning.

Vi har nesten 60 medlemsorganisasjoner innen kategoriene *interesse*, *fritid*, *livssyn*, *minoritet* og *politikk*. Vi representerer altså et bredt spekter av tillitsvalgte og frivillige.

Dere må gjerne komme innom oss i Møllergata 3d!

Siden sist

I 2021 lanserte vi den andre *Oslo ungdommens frivillighetsmelding*. Den tok for seg hvordan koronapandemien rammet den unge frivilligheten. Dessverre er bekymringene våre fra den gang i stor grad blitt reelle.

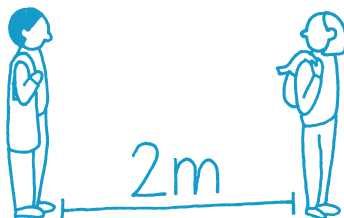
Vi var særlig bekymret for et manglende rekrutteringsgrunnlag, en tapt organisasjonskultur, og et knapt påfyll av tillitsvalgte i organisasjonene.

Anbefalingene vi ga til politikerne var blant annet:

- Sett opp en referansegruppe med deltakere fra den unge frivilligheten
- Den unge frivilligheten må prioriteres inn på skolene, og få steder å være
- Det må settes av midler til aktivitet og synliggjøring under og i etterkant av pandemien

Pandemien og dens konsekvenser er langt ifra over. Frivilligheten vil se virkninger av koronaviruset i lang tid fremover. Anbefalingene fra den forrige rapporten er fremdeles aktuelle, og vi trenger at politikerne fortsatt følger opp innspillene fra frivilligheten.

Om vi skal klare å bygge opp en robust ung frivillighet igjen, er vi avhengige av tilgang til steder hvor vi kan samles. Derfor handler årets rapport om den unge frivillighetens tilgang på lokaler.

Innledning

Da vi skulle gå frem for å kartlegge hvordan den unge frivilligheten sin tilgang til lokaler er, var det flere ting som var relevant for oss å se på. I dag blir utlån av kommunale lokaler til frivilligheten i Oslo styrt gjennom *Forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo kommune, Oslo*. For oss har det derfor vært viktig å se på forskriften, og kartlegge om den egentlig fungerer etter hensikten. Etter gjennomgangen, sitter vi igjen med spørsmål om hvorvidt forskriften er til for å sikre den unge frivilligheten tilgang på lokaler, eller om den heller fungerer som et grunnlag for skolene å gi avslag.

Vi har også sett på *Instruks til forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo*. Instruksen retter seg mot skolene, og går i detalj på hvordan man skal forholde seg til innholdet i forskriften.

For oss var det også viktig å gjøre en grundig analyse av hvordan skolene forholder seg til innholdet i forskriften og instruksen, og hvordan de møter henvendelser fra den unge frivilligheten. Derfor sendte vi ut en henvendelse til alle de kommunale grunnskolene i Oslo. En oppsummering av svarene kan leses på side 30.

Videre har vi hatt samtaler med flere av barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo, hvor vi har prøvd å få en oversikt over hvilke behov den unge frivilligheten har for lokaler. Du kan lese hvilke behov frivilligheten trekker frem videre i rapporten. Vi ser tydelig at det ikke er samsvar mellom behovene for, og den reelle tilgangen på lokaler.

Nå venter vi i spenning på en revidering av forskriften. Byrådet sa selv i sin frivillighetsmelding i 2016 at forskriften skulle revideres, og 2022 må være året revideringen blir gjennomført. Våre anbefalinger til revidering av forskriften kan leses på side 25.

Forskriften, instruksen og klagemuligheter

Forskriften

Forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo kommune er helt sentral når det kommer til de unge frivillighetens rettigheter til lån av lokaler til sine aktiviteter. Forskriften sier at:

«Ordningen skal bidra til at frivillige organisasjoner sikres tilgang til kommunale lokaler gratis eller til selvkost.»

I forskriften gir kommunen en definisjon på utlån og utleie, og videre hvem som passer inn i de ulike kategoriene. Enkelt forklart er dette:

Utlån = gratis lån av lokaler

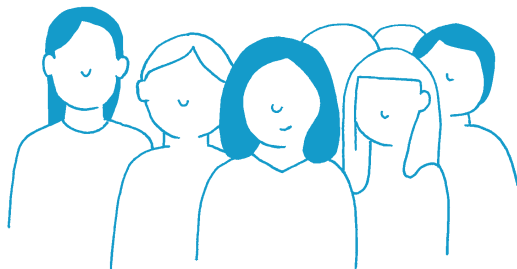
Utleie = betale for leie av lokaler*

Kommunen låner og leier ut både hele skoler og enkeltrom på skolene (som klasserom og gymsaler) og andre rom i bydelene. I denne rapporten fokuserer vi på utlån av de kommunale grunnskolenes lokaler.

* Ved utleie må den som leier betale for kostnadene som utleier (f.eks. en skole) har når lokalene benyttes (for eksempel tilsynsvakt, rengjøring og driftsoppgaver). Det står mer om dette i instruksjonen.

Flere har rett til utlån i følge forskriften, blant annet:

- Oslobaserte lokallag av en barne- og ungdoms-organisasjon
- Oslobaserte lokallag av frivillige organisasjoner, med de under 25 som målgruppe
- Byomfattende frivillige organisasjoner, med de under 25 som målgruppe

Det gjennomgående er altså at organisasjonen/laget må holde til i Oslo, og ha aktiviteter for barn og unge, for at de skal kunne få låne gratis.

Forskriften tar også for seg søknadsfrister. Det er to frister når det kommer til fast utlån (for eksempel utlån hver tirsdag): 1. juni og 1. november.

For enkeltstående arrangementer (for eksempel en kveld eller en helg) er det skolene selv som setter fristen.

Det trekkes også frem i §4. *Kommunale lokaler*, at man ikke kan kreve å låne lokaler som allerede er tatt i bruk, og at forskriften ikke gjelder for lokaler med «særs kilt verdifullt utstyr eller lokaler som det av andre grunner ikke vil være forsvarlig å gi utenforstående adgang til.»

Instruksen

Instruks til forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo er rettet mot skolene og bydelene. Den tar særlig for seg de økonomiske aspektene ved utlån og utleie, og hvordan skoler og bydeler kan regne ut eventuelle kostnader knyttet til å leie eller låne ut egne lokaler. Instruksen tar for seg blant annet timesatser for tilsynsvakt og renhold.

I instruksen står det at skolene skal rapportere om bruken av lokalene til utlån til Utdanningsetaten, og hvilke kostnader de har knyttet til dette (jf. punkt 8. Rapportering). Kommunen fordeler økonomisk kompensasjon til skolene etter innrapporteringen (jf. punkt 9. Fordeling av kompensasjon mellom skoler og bydeler).

Slik vi leser dette, får altså skolene refundert kostnadene de rapporterer inn at de har når frivillige organisasjoner låner skolen. Det er dermed ingen utgift for skoler å låne ut lokalene sine, så lenge de rapporterer om kostnadene sine til Utdanningsetaten.

10.12.2021 ba UngOrg Utdanningsetaten om innsyn i denne rapporteringen, men har ikke fått respons på henvendelsen per 30.01.2022.

Klagemuligheter

Under §16. *Klageadgang* i forskriften, har de frivillige organisasjonene mulighet til å klage på eventuelle avslag fra skolene. Dette må gjøres innen 3 uker fra avslaget, og klagen sendes til Utdanningsetaten.

UngOrg har bedt om innsyn i klagen og behandlingen av disse fra 2018, 2019 og 2020, men har ikke fått innsynet vi ba om. 27 dager etter vi sendte henvendelsen til Utdanningsetaten, får vi til svar at:

«Utdanningsetaten sentralt har ingen oversikt over alle klagesaker. Det er skolene som behandler søknadene om utlån, så det er den enkelte skole som sitter på all informasjon her. Dere må derfor ta kontakt med hver enkelt skole og be om innsyn.»

Vi har ved en tidligere anledning i 2020 fått innsyn. Vi fulgte opp Utdanningsetaten med å si dette, samt igjen henviser til kommunens egne nettsider, hvor det står at en eventuell klage skal sendes på e-post til Utdanningsetaten. Vi stilte derfor spørsmålet:

«Er det slik å forstå at dere ikke har mottatt noen klager, eller er det da feil som står på nettsidene og i forskriften at klagen skal sendes til Utdanningsetaten?»

Til dette svarer Utdanningsetaten:

«Skolene og Utdanningsadministrasjonen bruker samme postmottak og har felles arkivtjenester.»

Ettersom de har felles arkivtjenester, klarer vi ikke forstå hvorfor vi ikke kan få innsyn i eventuelle klager som er blitt sendt til Utdanningsetaten. Da vi stilte spørsmål om dette, fikk vi ingen respons.

Dialog med skolene

For å kartlegge hvordan skoler møter låneforespørsler fra den unge frivilligheten sendte vi ut denne henvendelsen, om å låne lokaler, til alle grunnskoler i Oslo kommune:

«Hei!

Vi i UngOrg (paraplyorganisasjon for barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo, ungorg.no) planlegger et helgearrangement til våren, og ønsker å forhøre oss om det er noen skoler som er ledige.

Vi har ikke satt dato enda, men antar at seminaret vil vare fra rundt 16:00 på fredagen til omtrent 15:00 på søndagen, og vi ønsker å overnatte på medbrakte liggeunderlag i klasserom eller eventuelt gymsal. Vi vil også trenge tilgang på skolekjøkkenet for å kunne lage mat, og et sted hvor det blir mulig å holde foredrag med ca. 60 deltakere. Det vil naturligvis også være nødvendig med tilgang til garderober/dusjer og toaletter.

*Vi regner med å bli omtrent 60 deltakere på ca. 13–26 år, og er en Oslobasert barne- og ungdomsorganisasjon med tiltak for barn og unge under 25, jf. kommunens nettsider om lån og leie av skolelokaler.**

Vi planlegger selvsagt for å opprettholde de smittevernreglene som gjelder, og skal ha en egen person med særegent ansvar for smittevern på stedet.

Låner dere ut til slike arrangementer? Hvilke helger til våren er dere eventuelt ledige? Det er bare å spørre om dere lurer på noe mer.»

* Originalhenvendelsen inneholdt denne lenken:

<https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/lokaler-og-uteomrader-til-lan-og-leie/leie-og-lane-skolelokaler>

Henvendelsen er altså helt likt formulert til alle skolene og gjelder utlån med overnatting for 60 deltakere over en hvilken som helst helg til våren, og det er mulig svarene fra skolene ville vært annerledes om det var en annen type henvendelse.

Svar fra skolene

På de neste sidene er en oversikt over hva og når de ulike skolene svarte på henvendelsen vår.

Vi har kategorisert svarene slik:

Rødt kryss = nei, uten noen (gyldig*) grunn

Lyserødt kryss = nei, men har (gyldig*) grunn

Lyseblå hake = ja, men lar seg ikke realisere**

Blå hake = ja, og det lar seg realisere

Sort strek = har ikke fått svar på henvendelsen, eller uklart på grunn av koronarestriksjoner.

* Gyldig grunn kan være brannfare eller at de ikke har lokalene vi etterspør (som at skolen ikke disponerer gymsalen sin selv i helgene)

**At det ikke lar seg realisere kan være at de har for små lokaler til et slikt arrangement

Abildsø ✗ Purret 2 ganger, Svar etter 23 dager	Ammerud ✗ Svar etter 1 dag	Apalløkka ✗ Svar samme dag	Bakås ✗ Svar samme dag
Bekkelaget ✗ Purret 1 gang, Svar etter 16 dager	Berg ✗ Svar etter 1 dag	Bestum ✗ Purret 2 ganger, Svar etter 20 dager	Bjørlsen —
Bjørndal ✓ Svar etter 1 dag	Bjørnholt — Purret 2 ganger	Bjørnsletta — Svar etter 10 dager	Bjøråsen ✗ Svar etter 1 dag
Bogstad ✗ Svar etter 1 dag	Bolteløkka — Purret 1 gang, Svar etter 13 dager	Brannfjell ✗ Purret 1 gang, Svar etter 16 dager	Brusetkollen ✗ Svar etter 2 dager
Bryn ✗ Svar etter 1 dag	Brynseng ✗ Svar etter 1 dag	Bygdøy ✗ Svar etter 1 dag	Bøler ✗ Svar etter 1 dag
Disen ✗ Svar etter 1 dag	Ekeberg ✗ Purret 1 gang, Svar etter 14 dager	Ellingsrud — Purret 2 ganger, Svar etter 20 dager	Ellingsrudåsen ✗ Purret 1 gang, Svar etter 16 dager
Elverhøy ✗ Purret 1 gang, Svar etter 16 dager	Engebråten ✗ Purret 2 ganger, Svar etter 20 dager	Fagerborg ✗ Svar etter 1 dag	Fernanda Nissen ✗ Svar etter 1 dag
Frydenberg ✗ Purret 1 gang, Svar etter 13 dager	Furuset ✗ Purret 2 ganger, Svar etter 23 dager	Gamlebyen ✗ Purret 2 ganger, Svar etter 20 dager	Godlia ✗ Svar etter 2 dager
Granstangen ✗ Purret 1 gang Svar etter 16 dager	Grefsen ✗ Svar etter 1 dag	Grindbakken ✗ Svar etter 11 dager	Grorud ✗ Svar etter 1 dag
Groruddalen ✗ Svar etter 5 dager	Grünerløkka ✗ Purret 1 gang, Svar etter 16 dager	Hallagerbakken ✗ Svar etter 1 dag	Hasle ✗ Svar etter 1 dag
Haugen ✗ Svar etter 1 dag	Haugenstua ✗ Svar etter 1 dag	Haugerud ✗ Svar etter 3 dager	Hauketo ✓ Svar etter 1 dag
Haukåsen ✗ Svar samme dag	Holmen ✗ Svar etter 2 dager	Holmlia — Purret 1 gang, Svar etter 16 dager	Hovseter ✗ Purret 1 gang, Svar etter 13 dager

Huseby Svar etter 1 dag 	Høybråten Svar etter 2 dager 	Høyenhall Svar etter 1 dag 	Ila Svar etter 1 dag
Jeriko Svar etter 9 dager 	Jordal Svar etter 1 dag 	Kampen Svar etter 1 dag 	Karlsrud Purret 1 gang, Svar etter 16 dager
Kastellet Svar etter 1 dag 	Kjelsås Svar etter 1 dag 	Klemetsrud Purret 1 gang, Svar etter 17 dager 	Korsvoll Svar etter 1 dag
Kringsjø Svar etter 1 dag 	Lakkegata Purret 2 ganger —	Lambertseter Svar etter 1 dag 	Lilleaker Svar etter 1 dag
Lindeberg Purret 2 ganger —	Linderud Svar etter 1 dag 	Ljan Svar etter 1 dag 	Løfsrud Svar etter 1 dag
Lusetjern Svar etter 1 dag 	Lutvann Purret 2 ganger —	Lysejordet Svar etter 1 dag 	Lønnebakken Svar etter 1 dag
Løren Svar etter 1 dag 	Majorstuen Svar etter 9 dager 	Manglerud Svar etter 1 dag 	Maridalen Svar etter 1 dag
Marienlyst Svar etter 1 dag 	Midtstuen Purret 1 gang, Svar etter 16 dager —	Morellbakken Svar etter 1 dag 	Mortensrud Purret 2 ganger —
Munkerud Purret 1 gang, Svar etter 14 dager —	Møllergata Svar etter 1 dag 	Nedre Bekkelaget Svar etter 3 dager 	Nordberg Purret 1 gang —
Nordpolen Purret 1 gang —	Nordre Aker Purret 1 gang, Svar etter 31 dager 	Nordseter* Purret 1 gang, Svar etter 37 dager 	Nordstrand Purret 1 gang, Svar etter 44 dager
Nordtvet Svar etter 3 dager 	Nordvoll Purret 1 gang —	Nøklevann Purret 1 gang —	Oppsal Purret 1 gang —
Prinsdal Purret 1 gang —	Refstad Purret 1 gang —	Ris Purret 1 gang —	Rommen Purret 1 gang —

Rosenholm ✗ Purret 1 gang, Svar etter 31 dager	Ruseløkka — Purret 1 gang	Rustad ✗ Purret 1 gang, Svar etter 37 dager	Rødtvet — Purret 1 gang
Sagene — Purret 1 gang	Sedsvoll ✗ Purret 1 gang, Svar etter 6 dager	Seterbråten ✗ Purret 1 gang, Svar etter 7 dager	Sinsen ✗ Svar etter 4 dager
Skjønnehaug — Purret 1 gang	Skullerud ✓ Purret 1 gang, Svar etter 36 dager	Skøyen ✗ Svar etter 1 dag	Skøyenåsen — Purret 1 gang
Slemdal ✗ Svar samme dag	Smestad — Purret 1 gang	Sofenberg ✗ Svar samme dag	Sollerrudstranda ✗ Svar samme dag
Strasjonsfjellet ✗ Svar samme dag	Stovner — Purret 1 gang	Svarttjern — Purret 1 gang	Svendstuen ✗ Svar samme dag
Sørkedalen ✗ Purret 1 gang, Svar etter 8 dager	Teglverket ✗ Svar etter 2 dager	Tiurleiken* ✗ Purret 1 gang, Svar etter 7 dager	Tokerud — Purret 1 gang
Tonsenhagen* ✗ Svar etter 2 dager	Toppåsen ✗ Svar samme dag	Trasop ✗ Svar etter 1 dag	Trosterud ✗ Svar samme dag
Tveita ✗ Svar samme dag	Tøyen ✗ Svar samme dag	Tåsen — Purret 1 gang	Ullevål ✗ Purret 1 gang, Svar etter 7 dager
Ullevålsveien ✗ Svar etter 2 dager	Uranienborg ✗ Svar etter 1 dag	Vahl ✗ Svar etter 2 dager	Veitvet — Purret 1 gang
Vestli ✗ Svar samme dag	Vestre Aker ✗ Svar samme dag	Vetland ✗ Svar etter 3 dager	Vindern ✗ Svar samme dag
Voksen — Purret 1 gang	Voksentoppen ✗ Purret 1 gang, Svar etter 7 dager	Vollebekk ✗ Svar samme dag	Vålerenga* ✗ Svar samme dag
Øraker ✗ Purret 1 gang, Svar etter 7 dager	Østensjø — Purret 1 gang	Årvoll ✗ Svar etter 1 dag	

Nøkkeltall

Gjennomsnittlig svartid fra skolene i antall dager	6.5
Totalt antall skoler som svarte	115
Antall skoler som svarte uten purring	81
Antall skoler som svarte etter én purring	28
Antall skoler som svarte etter to purring	6
Antall skoler som ikke svarte i det hele tatt	28
Antall skoler som låner ut	5
Antall skoler som er positive, men der det ikke lar seg realisere	3
Antall skoler som ikke låner ut	135
Antall av disse som ikke gir begrunnelse** for avslaget	31
Antall skoler som har tilsynsvakt som avslagsgrunn	24

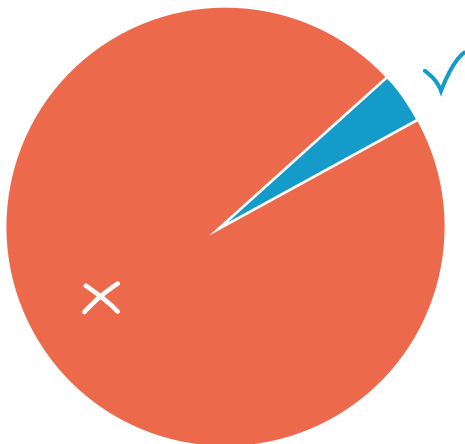
* Fra tabellene: Låner ikke ut, etterspør betaling for å leie ut.

** Fra listen: Flesteparten av skolene gir ingen begrunnelse for hvorfor de ikke låner ut i det første svaret sitt. Vi fulgte opp skolene som ikke ga begrunnelse, og spurte de hvorfor de ikke låner ut. Dette tallet viser antall skoler som ikke gir noen begrunnelse, selv etter en oppfølging fra oss

5 skoler låner ut, 135 skoler låner ikke ut

Svarene fra skolene viser dessverre at mange skoler ikke er kjent med forskriften og instruksen. Basert på at det i instruksen til forskriften står at skolene får refundert utgiftene knyttet til blant annet tilsynsvakt, klarer ikke vi å se at mangel på tilsynsvakt i helgene er gyldig grunn for ikke å låne ut skolen. Vi kan forstå at tilgangen på personer som vil jobbe som tilsynsvakt i helgene kan være knapp, men vi mener fortsatt at dette ikke burde være noe som får konsekvenser for den unge frivilligheten.

Vi synes også det er synd at flere skoler ønsker å ta betalt for at vi skal ha arrangementet der, til tross for at det står veldig tydelig i forskriften at organisasjoner som UngOrg har krav på utlån, ikke utleie.

135 skoler låner ikke ut

5 skoler låner ut

Selv om henvendelsen vår dreier seg om utlån, svarer mange av skolene «vi leier ikke ut». Selv om vi ikke tror at ordbruken er av stor betydning, er det likevel påfallende at de færreste skoler har kjennskap til distinksjonen mellom de to begrepene. Det er en klar forskjell på om vi skal betale for å leie, eller låne gratis. Dette er særlig relevant for den unge frivilligheten, da det er mange organisasjoner som ikke har god nok økonomi til å betale for å leie av skoler på samme linje som andre, mer kommersielle aktører.

Hovedstadsutfordring

Manglende tilgang på skolelokaler er ikke bare en utfordring for Oslobaserte organisasjoner og lokallag, men blir også løftet som en utfordring for nasjonalledd som har rett til å leie lokalene. I praksis er det ikke en stor forskjell på om man har rett til å leie eller låne, når de fleste henvendelser blir avslått.

Behov og opplevelser knyttet til lokaler hos den unge frivilligheten

Tilgangen på lokaler er en sak vi har jobbet med over lengre tid, og gjennom forankring i flere årsmøter og undersøkelser, vet vi at det er en betydelig utfordring for mange organisasjoner i Oslo. Vi jobber for å løfte den unge frivillighetens felles utfordringer, og har derfor gjennomført dybdeintervjuer med flere av våre medlemmer for å bedre forstå hvilke behov og opplevelser de har rundt tilgang på lokaler.

Vi stilte følgende spørsmål:

- Hvordan er deres tilgang på lokaler?
- Hvilke behov har dere for lokaler?
- Har dere prøvd å låne en skole gjennom Oslo kommune?
- Kjenner dere til forskriften for utlån av skoler?
- Kjenner dere til klageordningen dersom du får avslag fra en skole?

Vi har i tillegg til disse intervjuene også brukt tall fra UngOrgs medlemsundersøkelse fra 2021.

Tilgang og behov

Flere av organisasjonene forteller at de har tilgang på lokaler i dag. Bakgrunnen hos flere organisasjoner er at de har et sentralledd med kontorlokaler i Oslo som lokallaget kan benytte. Her er det ofte snakk om lokaler egnet til mindre møter, og ikke nødvendigvis større arrangementer. For organisasjoner som ikke har sentralledd eller moder-organisasjoner, er tilgangen på lokaler mer begrenset.

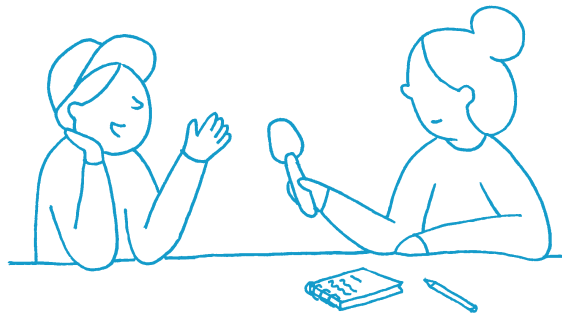
I UngOrg sin medlemsundersøkelse fra 2021 svarer 80 % av organisasjonene at de har behov for lokaler med plass til 2–30 personer. Det kom også tydelig frem av medlemsundersøkelsen at behovet for lokaler med større kapasitet er stort. Nesten halvparten av organisasjonene svarer at

de trenger lokaler med plass til 50–120 deltagere. Dette er et behov som er særlig utfordrende å dekke i dag, ihvertfall når det er snakk om gratis utlån.

Vi tilbyr den unge frivilligheten i Oslo å låne våre møterom. Dette tilbudet tas ofte i bruk, og før pandemien lånte vi ut møterom nesten hver dag. I et av intervjuene ble denne muligheten trukket frem som en «*lifesaver*», siden tilgangen på lokaler ellers var komplisert og upraktisk.

Det er også problematisk at det er liten tilgang på universelt utformede lokaler. Dette må tas tak i, slik at frivilligheten kan være en åpen og inkluderende arena.

Gjennom dybdeintervjuene kom det tydelig frem at det er få av organisasjonene som vet hvor det finnes gode lokaler å låne. De fleste vet at UngOrg sine lokaler er mulig å låne, men ikke hvilke alternativer som finnes. Det finnes andre tilbud innenfor Oslos kommunegrenser, og vi ser at det er et stort behov for en oversikt over hvilke lokaler man kan låne rundt om i byen.

Forankring av forskriften

Nesten ingen av organisasjonene vi snakket med hadde hørt om forskriften for utlån av skoler, og dermed heller ikke om klageordningen. Flere av organisasjonene vi snakket med hadde ikke prøvd å låne lokaler på skoler, og de ble overrasket da vi fortalte at de i prinsippet har muligheten til å gjøre det. Flere påpekte at dette er et tilbud som bør kommuniseres tydeligere, og som bør være enklere å bruke.

Det er tydelig at forskriften har dårlig forankring; både hos frivilligheten, men også blant skolene. Mange frivillige organisasjoner bruker midler på å leie lokaler til konferanser eller seminarer, når de egentlig kunne løst det via gratis lån av skoler. At den unge frivilligheten, som allerede har knapt med ressurser, skal måtte bruke midler på leie av steder å gjennomføre aktivitet på, er en lite hensiktsmessig bruk av midlene når det finnes en forskrift som skal hjelpe den unge frivilligheten med akkurat dette.

Våre anbefalinger

Det kommer tydelig frem i både dybdeintervjuene med medlemsorganisasjonene og dialogen med de ulike Oslo-skolene at forskriften for utlån av skoler er dårlig forankret. Det er ikke blitt gjort endringer i forskriften siden den ble offentliggjort i 2005. I Oslo kommunes egen frivillighetsmelding fra 2016, skriver byrådet også at de skal revidere forskriften. Vi mener at det er på høy tid at forskriften revideres.

Den unge frivilligheten forventer at dette bør inkluderes og vektlegges i revideringen:

- Inkluder den unge frivilligheten i revideringen
- Lag forutsigbare og realistiske frister
- Opprett et felles bookingsystem
- Presiser at utlån til overnatting er mulig
- Vær tydeligere på hvilke lokaler som ikke kan lånes ut
- Øk kjennskapen til forskriften i frivilligheten og på skolene
- Lag bedre tilsynsvaktordninger
- Skap en velfungerende klageordning
- Senk aldersgrensen på de som kan låne lokaler
- Likestill alle typer ung frivillighet

Inkluder den unge frivilligheten i revideringen

Under en revideringsprosess av forskriften er det viktig at den unge frivilligheten inkluderes. Behov, ønsker og erfaringer bør legges vekt på i vurderinger. Inviter oss til møter og skap en god dialog. Det burde være de som faktisk skal bruke lokalene som får noe å si når rammene fastsettes. Sammen finner vi de gode løsningene.

Lag forutsigbare og realistiske frister

Skolene bør ikke ha mulighet til å sette fristene knyttet til utlån for enkeltstående arrangement selv. For å skape forutsigbarhet for den unge frivilligheten, burde det fra kommunalt hold settes en standardfrist for når man kan booke lokaler for enkeltstående arrangementer. Fristen burde være satt slik at det er mulighet for kontinuerlig booking gjennom hele året, og vi anbefaler en frist på 3–4 uker i forkant av et arrangement.

Det burde heller ikke være slik at det kun er to frister i året for å søke om fast lån av skolene. Ikke alle frivillige organisasjoner planlegger et halvt år frem i tid, og det bør tas hensyn til. Spontanitet er et av de fine særtrekkene med den unge frivilligheten.

Opprett et felles bookingsystem

I dag må man spørre hver enkelt skole om å låne lokale. Dette er en tungvinn løsning. Oslo kommune bør utvikle en felles nettside med oversikt over hvilke skoler som er ledige, med mulighet for å legge inn forespørsel. Vi mener også at Oslonøkkelen bør kunne brukes på skolebygg, og at Meråpen bør bli standard for skolebygg i Oslo.

Presiser at utlån til overnatting er mulig

I forskriften står det ikke spesifikt hvordan skolene skal forholde seg til overnatting, og hvorvidt utlån av lokaler til overnatting også er noe frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner har krav på. Overnatting på arrangementer er vanlig, så at arrangementer i helgene som innebærer overnatting skal være mulig, bør komme tydelig frem i forskriften.

Vær tydeligere på hvilke lokaler som ikke lånes ut

Vi setter også spørsmålstegn ved formuleringen av forskriftens §4, og savner en tydeligere definisjon av hva som er «lokaler som det av andre grunner ikke vil være forsvarlig å gi utenforstående adgang til». Denne formuleringen åpner for mye opp for at enkeltskolers administrasjon selv kan bestemme hva som er forsvarlig adgang til lokaler. Det er forståelig at skoler har lokaler og utstyr de er bekymret for, men dette kan ikke bli en krykke for skoler som rett og slett ikke ønsker å låne ut sine lokaler.

Øk kjennskapet til forskriften

Skolene må få bedre kjennskap til refusjonsordningen som nevnes i instruksen til forskriften, slik at mangel på tilsynsvakt i helgene ikke lengre brukes som en unnskyldning. Dette kan for eksempel informeres om på en rektorsamling.

Forskriften må også markedsføres og kommuniseres mer mot den unge frivilligheten slik at flere får kjennskap til den, og den må forenkles slik at flere får mulighet til å arrangere aktivitet i sine nærmiljøer.

Lag bedre tilsynsvaktordninger

Vi har forståelse for at det ikke nødvendigvis bare er kostnadene rundt tilsynsvakt i helgene som er årsaken til at tilsynsvakter blir trukket frem som en avslagsgrunn for skolene. Bemanning i helgene er nok også et problem, og vi vil anbefale at det sees mer grundig på mulige løsninger på dette.

En løsning kan være at organisasjonene kan stille med sin egen tilsynsvakt som representant fra organisasjonen, eller at det etableres en ordning der skolene kan dele på tilsynsvakter i helgene.

Skap en velfungerende klageordning

Det er viktig at det finnes en velfungerende klageordning som kan ta tak i hendelser hvor forskriften ikke følges. Her bør det være kort svartid og lett å sende inn en klage. Vi mener også at befolkningen og organisasjonene må sikres muligheter for innsyn.

Senk aldersgrensen på de som kan låne lokaler

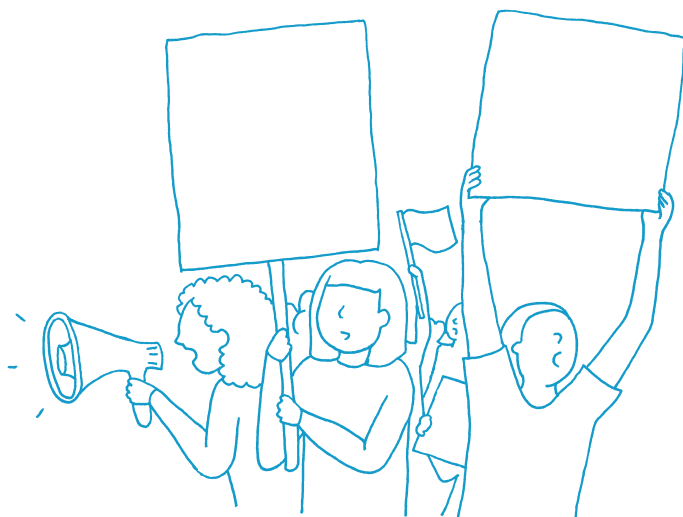
En annen utfordring som dukker opp når man skal låne skoler, er at man må være over 18 år. I barne- og ungdomsfrivilligheten er det ikke gitt at tillitsvalgte er myndige (og det er det vel heller ikke meningen at alle skal være?). Dette oppleves som ekskluderende mot yngre tillitsvalgte. Vi ser ikke bare dette i kontakt med skoler, men også i Meråpent-prosjektet til kommunen.

Vi håper at det i revideringen åpnes for andre typer ansvarliggjøring, og at det for eksempel kan være organisasjonen som står som ansvarlig, i stedet for en enkelt tillitsvalgt.

Likestill alle typer ung frivillighet

Noe som kom tydelig frem av dialogen med skolene, var at ulike typer frivillighet ble prioritert ulikt. Vi i UngOrg heier på all slags frivillighet, enten det er idrett, korps eller annen organisasjonaktivitet. Det vi ikke heier på, er forskjellsbehandling. Vi synes det er synd om skolene skal kunne prioritere å kun låne ut til aktivitet som har tilknytning til den enkelte skolen, og håper en revidering av forskriften vil likestille alle barne- og ungdomsaktiviteter.

Utvalgte svar fra skolene

Her er noen eksempler på svar vi har fått på henvendelsene våre. Vi har valgt eksempler som illustrerer vanlige svar på låneforespørsler fra skolene. Svarene er anonymiserte.

Det vil dessverre ikke være mulig å låne skolens lokaler til et arrangement som innebærer overnatting slik som beskrevet.

- Skole 1

Takk for svar! Kan jeg spørre hvorfor det ikke er mulig?

- UngOrg

Dessverre er det ikke mulig å få til dette helgearrangementet her hos oss, da skolen ikke låner ut til slike arrangementer.

- Skole 1

Vi leier ikke ut i helger til andre enn våre faste leietakere.

- Skole 2

Takk for svar. Betyr det at dere ikke har noen ledige helger til våren?

- UngOrg

Det betyr som det står, og uavhengig av om vi har noe ledig, at vi kun leier ut til våre faste leietakere.

- Skole 2

Vi har ikke tradisjon for å leie ut/låne ut lokaler til overnatting. Vi har prioritert å låne ut/leie ut til Norway Cup, Sommer-skolen hos oss og til elever/foresatte som har tilknytning til skolen. Ønsker dere lykke til med arrangementet.

- Skole 3

*Vi har egnede lokaler til det du etterspør, med overnatting i klasserom. De ledige helgene er uke 10 og 11 i mars og uke 18, 19 og 20 i mai. Har lagt ved en prisliste.**

- Skole 4

* Prisene i prislisten ligger på mellom 18.500 kr og 26.500 kr

Vi har dessverre ikke utlån i helgene. Lykke til, håper dere får lånt lokale et annet sted.

- Skole 5

Takk for svar. Er det noen spesiell grunn til at dere ikke låner ut?

- UngOrg

Vi har utleie mandag til og med fredag, og ikke i helgene. Helgeutleie krever opplæring i alarmanlegg, ekstra tilsynsvakt og renhold. Vi har derfor begrenset utleie til ukedagene.

- Skole 5

Dersom det blir snakk om utlån, betyr det at vi må ha ekstra renhold og ekstra vaktmester. Tipper sånn ca et dagsverk av hver. Er dette noe vi kan fakturere dere for?

- Skole 6

Vi har diskutert forespørselen og vi må dessverre takke høflig nei.

- Skole 7

UNGorg